

Nacht van de Geschiedenis

RELATIVERING MET EEN FEESTELIJK TINTJE

Van 11 tot en met 19 oktober werd voor de vijfde keer de Week van de Geschiedenis georganiseerd. Traditiegetrouw vond de afsluiting plaats tijdens de Nacht van de Geschiedenis. In het prachtige Grand Hotel Krasnapolsky was dit jaar ook VGN/Kleio vertegenwoordigd. Er waren lesjes geschiedenis volgens de tijdgeest van de jaren vijftig tot en met de jaren negentig, discussies over geschiedenisonderwijs en Joke Noordstrand overhandigde het jubileumnummer van Kleio aan geschiedenisliefhebber Jan Marijnissen.

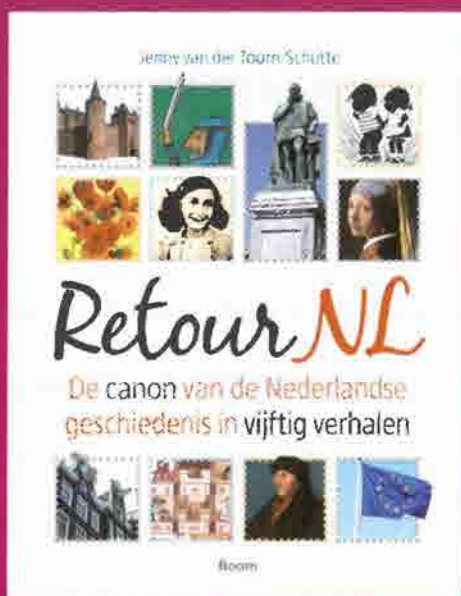
Even tevoren was Marijnissen aan de tand gevoeld door Charles Groenhuijsen die de live debatten in de grote zaal leidde. Samen met Krijn Thijs van de Universiteit Leiden en Marjan Schwegman, directeur NIOD, voerde Marijnissen een gesprek over het onderwerp van de avond: in hoeverre kunnen Nederlanders trots zijn op 'hun' verleden? Hierbij tekende het verschil tussen de politicus en de historici zich duidelijk af. Terwijl Marijnissen ervoor koos soms ongenueanceerde uitspraken te doen die hij later enigszins afzwakte, bleven Thijs en Schwegman zorgvuldig in hun formuleringen. Bijvoorbeeld over de manier waarop geschiedenis in de politiek besproken

wordt. Verbazing wekte Marijnissen vooral door zijn opmerking dat leerlingen eigenlijk nog helemaal niet toe zijn aan historisch besef gezien hun jonge leeftijd. Geschiedenisonderwijs op middelbare scholen zou dus eigenlijk weinig zin hebben. Krijn Thijs kon er niet over uit dat deze uitspraak kwam uit de mond van een politicus die als geen ander pleit voor meer historisch besef en beter geschiedenisonderwijs.

De nationale identiteit is veranderlijk

Over de canon merkte Thijs op dat de uitwerking haaks staat op de oorspronkelijke doelstelling. Het doel was om met behulp van een canon vorm te geven aan een nationale identiteit. De wetenschappers die de canon gemaakt hebben, zijn echter dusdanig genuanceerd te werk gegaan dat de vaderlandse geschiedenis nog altijd ongrijpbaar is. Het biedt daardoor geen antwoord op de vraag naar nationale identiteit. Bezoekers die hoopten antwoord te krijgen op de vraag wie nu eigenlijk dé Nederlander is, kwamen niet alleen bij Thijs van een koude kermis thuis. Tijdens de Nacht van de Geschiedenis stond weliswaar het vaderlandse verleden centraal, dat door vrijwel alle aanwezige historici werd gerelativeerd en genuanceerd. Dé Nederlander bleek niet te bestaan. De enige die hier misschien een stokje voor kon steken, had Jonathan Israel kunnen zijn. Hij is als buitenlandse historicus die zich intensief heeft verdiept in de Nederlandse geschie-

De canon van Nederland
aanschouwelijk gemaakt
voor jongeren.

Boom

Aanbevolen
voor het eindexamen
geschiedenis 2009!

www.boomsun.nl

denis van mening dat wij ons veel meer bewust moeten worden van ons bijzondere verleden. Ook Nederlands bekendste historicus Johan Huizinga heeft ooit betoogd dat Nederlanders een uniek tolerant volkje zijn. Israël was niet aanwezig en Huizinga bleek inmiddels hopeloos uit de tijd. Dit kwam het duidelijkst naar voren in het interview met de Blokkers. Blokker senior en zijn twee zoons hebben een 'baldadig' boek geschreven waarin zij juist ingaan tegen het beeld van Nederlanders als verlichte, tolerante en nuchtere types. In hun boek over twaalf moorden uit onze geschiedenis komen Nederlanders aan bod die bloeddorstig te werk gaan, die zich laten leiden door massahysterie, meegesleurd worden door regionale en religieuze geschillen en er lustig op los martelen.

De symbolische zwarte coltrui

Een taak van historici is om in roerige tijden onder verwijzing naar het verleden de boel te relativiseren, zo bewees ook promovendus Maarten van Veldhuizen. Waar Maarten van Rossem inmiddels patent op heeft, namelijk het bezweren van paniek door nuchter enkele vergelijkingen te maken met andere historische tijden, lukte Van Veldhuizen eveneens goed. Hij plaatste de huidige kredietcrisis in een historisch licht door berichten voor te lezen uit kranten van exact een eeuw geleden. Ook toen werd beweerd dat het de zwaarste tijden ooit waren. Het is kennelijk typerend voor de mens zijn eigen tijd te zien als bijzonder en afwijkend. Voor zijn verhaal ontving Van Veldhuizen 'de nieuwe Maarten van Rossem'-prijs. Het doel van de

verkiezing was om een publiek historicus te vinden die over veel zaken een mening heeft.

Van Veldhuizen kreeg toepasselijk een zwarte coltrui cadeau en bleek zich daarmee zeer vereerd te voelen.

Trotse leraren

De avond in Krasnapolsky leidde niet tot overweldigende gevoelens van vaderlandsliefde. Trots zijn op de geschiedenis van ons kleine landje blijkt voor Nederlandse historici behoorlijk lastig. Het is waarschijnlijk toch meer het domein van politici die graag in tijden van onzekerheid schermen met een gezamenlijk heroïsch verleden. Bij de uitreiking van het jubileumnummer van Kleio door hoofdredacteur Joke Noordstrand hield Jan Marijnissen wel een prachtig pleidooi voor het vak van geschiedenisdocent. Marijnissen gaf te kennen dat geschiedenisdocenten vooral kennis moeten overdragen op een ouderwetse wijze. De leerling dient gevuld te worden met historisch besef en de rol van de docent is hierbij essentieel. Daarom mogen docenten best een stuk trotser worden op hun vak. "Heb een beetje meer zelfvertrouwen", zo gaf Marijnissen het onderwijzend publiek mee. "Kom op voor jezelf en wees trots op je ambacht." De aanwezigen konden niet anders dan dit lachend beamen.